

H2 גָּבֵר GAVAR, OLLA VOIMAKKAAMPI

2 HEPREA, SANAT, <https://genfibeta.weebly.com/h2.html>
(genfibeta.weebly.com/ muuttuu myöhemmin [gen.fi/](https://www.gen.fi/)-osoitteeksi)

H2 GIMEL, <https://genfibeta.weebly.com/h2-g.html>

H2 GIMEL–BET, <https://genfibeta.weebly.com/h2-gb.html>

H2 גבר gavar (25/357) olla voimakkaampi, <https://genfibeta.weebly.com/h2-gbr.html>

8.4.2018 (0.25) Kristus nimissä (7) **Gabriel (2/2)**

AC-tallenne: <https://gen.adobeconnect.com/pl8mpjca6ns8/>

Youtube-video: https://youtu.be/q5c_In-GZjQ

Tekstitiedosto: <https://genfibeta.weebly.com/h6n-gabriel.html>

SISÄLLYSLUETTELO

1. Juuri ja tärkeimmät johdannaiset
2. Sukulaiset
  - 2.1 Identtiset: peittää
  - 2.2 Sisaruksset
  - 2.3 Serkut
3. Verbi
  - 3.1 *gavar*
  - 3.2 *giber*
  - 3.3 *hitgaber*
  - 3.4 *higbir*
  - 3.5 *tigber*
  - 3.6 *tugbar*
4. Sanat Tanachissa
  - 4.1 *gibor*, sankari, rohkea
  - 4.2 *gvura*, voitto, voima
  - 4.3 *gvir*, hallitsija, NH rikas mies
  - 4.4 *gvira*, emäntä
  - 4.5 *gever*, voimakas mies
  - 4.6 *gveret*, valtiatar, NH rouva
5. Nimet Tanachissa
  - 5.1 Geber, "voimakas mies"
  - 5.2 Gibbar, "sankari"
  - 5.3 Gabriel, "voimakas mieheni on jumala"
6. Muita sanoja
7. Muita nimiä
8. Sanat Raamatun arameassa
9. Sanoja muissa kielissä
10. Kristus-saarnaa

1. JUURI JA TÄRKEIMMÄT JOHDANNAISET

√גבר *gavar* (25/357) peittää voimalla: olla voimakkaampi, mahtavampi, kasvaa suuremmaksi, voittaa, lisääntyä, paisua, <https://genfibeta.weebly.com/h2-gbr.html>

גבור *gibor* mask. (159x) sankari

גבורה *gvura* fem. (61x) voima

גֶּבֶר *gever* mask. (66x) voimakas mies, mies

גַּבְרִיאֵל *Gavriel* henk. mask. (2x) Gabriel

גְּבֵרֶת *gveret* fem. (2x) valtiatar, NH rouva

2. SUKULAISET

2.1 IDENTTISET: PEITTÄÄ

Kirjaimista *bet*, *gimel* ja *resh* (b–g–r) muodostuvien juurien yhteinen perusmerkitys on "peittää, **to cover**". Tanachissa esiintyy kolme eri juurta:

1. √גבר *gavar* (25x) peittää voimalla: olla voimakkaampi, "peitota"

2. *√גרב *garav*, peittää ihottumalla

גרב גֶּרֶב *garav* mask. (3x, H1545, 3. Moos. 21:20)
märkivä ihottuma, "(ihon) peite"

3. *√רגב *ragav*, peittää mullalla

רגב רֶגֶב *regev* mask. (2x, H6968, Job 21:33, Job 38:38) multa,
multapaakku, multakokkare, "(haudan) peite",
clod, lump of earth, "cover of grave"

2.2 SISARUKSET (luonnos)

√גבל *gaval* (5/262) asettaa raja, rajoittua, <https://genfibeta.weebly.com/h2-gbl.html>

√גִּיר *gur* (81x) asua muukalaisena

√גָּמַר *gamar* (5/16) loppua, päättyä, <https://genfibeta.weebly.com/h2-gmr.html>

*√גָּפַר *gafar* (0/8) peittää, estää vuotamasta, "sovittaa"

גופר גִּפְרִי *gofer* (1x, H1540, 1. Moos. 6:14) arkin rakentamiseen
käytetty puulaji, "(syntien) peittämis- eli sovituspuu"

√כָּבַר *kavar* (2x) olla suuri, runsaslukuinen

√קָבַר *kavar* (133x) haudata

2.3 SERKUT (luonnos)

√גָּמַל *gamal* (37/114) suorittaa loppuun: vieroittaa, kypsyy, maksaa, kostaa,
<https://genfibeta.weebly.com/h2-gml.html>

√כּוּר *kur*, puhdistaa

√כָּפַר *kafar*, peittää, sovittaa

√קוּר *kur*, kaivaa

3. VERBI

√גָּבַר *gavar* (25x, H1331, 1. Moos. 7:18) peittää voimalla:
olla voimakkaampi, mahtavampi, kasvaa suuremmaksi, voittaa, lisääntyä,
paisua, **to overwhelm with power, to cover: to be stronger, mightier,**
overpower, overcome, grow mighty, increase, swell, valere, praevalere

הָיָה חֲזָק אוּ רַב הָיָה חֲזָק אוּ רַב

Vedet paisuivat (*vajigberu*, "peittivät, enentyivät") ja lisääntyivät
maan päällä suuresti, ja arkki ajelehti veden pinnan päällä.
(1. Moos. 7:18, oma käännös)

וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם וַיִּרְבוּ מְאֹד עַל הָאָרֶץ
וַתִּלָּךְ הַתֵּבָה עַל פְּנֵי-הַמַּיִם:

בראשית ז' י"ח

(Seuraavat kohdat 3.1 – 3.4 pääosin M. Liljeqvistin mukaan.)

3.1 GAVAR

pa. גבר גִּבֵּר gavar (17x)

pa. impf./fut. יִגְבֵּר

1. olla voimakkaampi, ylivoimainen, vahva, voittaa, valloittaa, kukistaa, **to be stronger, conquer, overpower** (1. Moos. 49:26)
johonkin verrattuna ilmaistaan prepositiolla מִן *min* tai עַל *al*
(2. Sam. 1:23, 2. Sam. 11:23)
2. saada aikaan, suoriutua, menestyä, **to bring about, prosper** (1. Sam. 2:9)
3. tulla suuremmaksi, kasvaa, lisääntyä, paisua, **to increase** (1. Moos. 7:18)

3.2 GIBER

pi. גיבר גִּבֵּר giber (3x)

1. tehdä ylivoimaiseksi, tehdä vahvaksi, **to strenghten, fortem facere**
(Sak. 10:6)

חִזַּק חִזְק

2. käyttää enemmän voimaa, **to use more power** (Saarn. 10:10)
3. NH edistää, kannustaa, rohkaista, **to encourage**

3.3 HITGABER

hitp. התגבר הִתְגַּבֵּר hitgaber (3x)

1. voittaa, osoittautua voimakkaammaksi, **to show one's prevalence, fortem se praestare** (Jes. 42:13)

הִתְחַזַּק הַתְחַזְק

2. uhitella, uhmata, **to behave oneself proudly** (Job 15:25)

הִתְגַּבֵּר הַתְגַּבֵּר

3. PBH käyttää valtaa, **to use power** (Sir. 38:15)
4. PBH vahvistaa itseänsä, voimistua, **to strenghten oneself, increase in strenght**
5. NH selviytyä, pärjätä, **to overcome, prevail, cope with**

3.4 HIGBIR

hif. הגביר הגביר *higbir* (2x)

1. tehdä voimakkaaksi, vahvaksi, **to strenghten, reinforce, to prevail, praevalere** (Ps. 12:5)

חֲזִיק חֲזִיק

2. vahvistaa, **to confirm** (Dan. 9:27)

3. MH kerätä voimia, vahvistaa itseänsä,

to gather strenght, strenghten oneself

4. NH kasvattaa, laajentaa, tehostaa, **to increase, amplify, intensify**

3.5 TIGBER

tif. תגבר תגבר *tigber* (denom. תגברת "vahvistaminen")

1. NH vahvistaa, lujittaa, **to reinforce**

2. NH täydentää, **to supplement**

3.6 TUGBAR

tuf. תוגבר תוגבר *tugbar* (denom. תגברת)

1. NH tulla vahvistetuksi, lujitetuksi, **to be reinforced**

2. NH tulla täydennetyksi, **to be supplemented**

4. SANAT TANACHISSA (6)

4.1 GIBOR, SANKARI, ROHKEA

גיבור [גבר] גיבור *gibor* adj., mask. (159x, H1304, 1. Moos. 6:4)

1. (mask.) sankari, suuri soturi, mahtava hallitsija, urho,

hero, warrior, vir fortis, tyrannus (1. Moos. 6:4)

אביר אביר

2. (adj.) rohkea, urhea, mahtava, voimakas, vahva, valio,

mighty, courageous, valiant, strong, heroic, fortis, validus

אמין אמין, רב־כוח רב כוח, חזק חזק

3. NH kertomuksen päähenkilö, **central character**

גיבורה גְבוּרָה fem.

4.2 GVURA, VOITTO, VOIMA

גיבורה גְבוּרָה *gvura* fem. (61x, H1305, 2. Moos. 32:8)

1. *voitto* (2. Moos. 32:8)
2. *voima*, *sankaruus*, *urheus*, *lujuus*, *rohkeus*,
strenght, *force*, *heroism*, *valor*, *valour*, *might*, *courage*,
robur [rō-], *fortitudo* [-tū-]

כוח כוח, עז עוז, תִּקְף תוקף, חֵזֶק חוזק,
אִמָּץ אומץ, תְּכוּנֹת־הַגְּבוּר תכונות הגיבור

3. *voimateko*, *sankariteko*, *urotyö*, *ihmeellinen teko*

עֲלִילוֹת גדולות עלילות גדולות,
מַעֲשֵׂה נֹאֵז מעשה נועז

גבורות גְבוּרוֹת *gvurot* fem. mon.

1. NH *pitkä vanhuus*, *korkea ikä* (80–), "voimat",
old age, *octogenary*

זְקֵנָה מִפְּלֶגֶת זקנה מופלגת,
גֵּיל־הַשְּׂמוֹנִים גיל השמונים

הגבורה הַגְּבוּרָה *haGvura* fem.

1. PBH *Voima* (Jumalasta käytetty nimi,
Matt. 26:64, Mark. 14:62, Luuk. 22:29)

תָּאֵר כְּבוֹד לְאֱלֹהִים תואר כבוד לאלוהים

4.3 GVIR, HALLITSIJA, NH RIKAS MIES

גביר גְבִיר *gvir* mask. (2x, H1331, 1. Moos. 27:29)

1. *hallitsija*, *herra*, *käskijä*, *master*, *lord*, *dominus* (1. Moos. 27:29, 37)

אָדון אדון, מוֹשֵׁל מושל

2. MH tärkeän henkilön kunnianimi

תָּאָר כָּבוֹד לְאָדָם חָשׁוּב תואר כבוד לאדם חשוב

3. NH rikas mies, **wealthy man, rich man**

עֲשִׂיר עשיר, בַּעַל־הוֹן בעל הון

4.4 GVIRA, EMÄNTÄ

גְּבִירָה *gvira* fem. (13x, H1313, 1. Moos. 16:4)

1. emäntä, **mistress, domina** (1. Moos. 16:4)

גְּבִרָת

2. kuningatar, **queen** (1. Kun. 11:19)

אִשְׁת־הַמֶּלֶךְ אשת המלך, מַלְכָּה מלכה

3. kuninkaan äiti, **king's mother, queen-mother** (1. Kun. 15:13)

אִם־הַמֶּלֶךְ אם המלך

4. NH kunnioitettava nainen, rouva, **lady, Madam, Mrs.**

אֲדוֹנָה אדונה, אִשָּׁה נְכֻבָּדָה אישה נכבדה

Hyvät naiset ja herrat! **Ladies and gentlemen!**

גְּבִירוֹתֵי וְרַבּוֹתֵי! גבירותי ורבותי!

5. NH rikas nainen, **rich woman, wealthy woman**

עֲשִׂירָה עשירה, בַּעַל־תְּהוֹן בעלת הון

4.5 GEVER, VOIMAKAS MIES

גֵּבֶר *gever* mask. (66x, H1332, 2. Moos. 10:11)

[גֵּבֶר aram. Ps. 18:26]

1. voimakas mies, **strong man, vir potens** (2. Moos. 10:11)

אִישׁ חֲזָק אִישׁ חֲזָק

2. mies, **man, male, vir** (5. Moos. 22:5)

אִישׁ אִישׁ, אָדָם אָדָם,
בֶּן-אָדָם בֶּן אָדָם, זָכָר זָכָר

3. sotamies, soturi, **warrior** (Job 38:3)

אִישׁ-חַיִל אִישׁ חַיִל, גִּבּוֹר

4. nuori mies (Sananl. 30:19)

5. vastasyntynyt poikalapsi (Job 3:3)

6. jokainen, kuka tahansa, joku (Joel 2:8, Sananl. 28:21)

7. PBH kukko, **cock, rooster, chanticleer**

Mooses vastasi: "Me menemme, nuoret ja vanhat, me menemme poikinemme ja tyttärinemme, lampainemme ja karjoinemme; sillä meillä on HERRAN juhla". 10 Niin hän [faarao] sanoi heille: "Olkoon vain HERRA teidän kanssanne, kunhan minä ensin päästän teidät ja teidän vaimonne ja lapsenne. Katsokaa, teillä on paha mielessä. 11 Siitä ei tule mitään. Mutta menkää te, (voimakkaat) miehet (*hagvarim*), ja palvelkaa HERRAA, sillä sitähän te olette pyytäneetkin." Ja heidät ajettiin pois faaraan edestä. (2. Moos. 10:9–11)

לֹא כֵן לְכוּ-נָא הַגְּבָרִים וְעַבְדוּ אֶת-יְהוָה
כִּי אַתָּה אַתָּם מְבַקְשִׁים
וַיִּגְרַשׁ אֶתְּם מֵאֶת פְּנֵי-פַרְעֹה:
שְׁמוֹת י"י י"א

גִּבּוֹר, גִּבְרָה, גִּבְרָה-
גִּבְרִים, גִּבְרִי-

גִּבְרִי, גִּבְרִיָּה, גִּבְרִיָּה, גִּבְרִיָּה,
גִּבְרִיָּה, גִּבְרִיָּה, גִּבְרִיָּה, גִּבְרִיָּה,
גִּבְרִיָּה, גִּבְרִיָּה, גִּבְרִיָּה, גִּבְרִיָּה

4.6 GVERET, VALTIATAR, NH ROUVA

גְּבֵרֶת גְּבֵרֶת *gveret* fem. (2x, H1336, Jes. 47:5)

1. valtiatar, **mistress, lady, domina** (Jes. 47:5, 7)

גְּבִירָה, מוֹשְׁלֵת מוֹשְׁלֵת, שְׁלֵטַת שְׁלֵטַת

2. NH rouva, neiti, **Mrs., Miss, Ms., Madam**
3. NH hieno ja arvokas nainen, daami, **lady, madam, dame**

5. NIMET TANACHISSA

5.1 GEBER, "VOIMAKAS MIES"

גֵּבֶר גֵּבֶר *Gever* henk. mask. (2x, H1333, 1. Kun. 4:13, 19)
Geber, "voimakas mies"

5.2 GIBBAR, "SANKARI"

גִּבָּר גִּבָּר *Gibar* henk. mask. (1x, H1334, Esra 2:20)
Gibbar, "sankari" (aram.)

5.3 GABRIEL, "VOIMAKAS MIEHENI ON JUMALA"

גַּבְרִיאֵל גַּבְרִיאֵל *Gavriel* henk. mask. (2x, H1335, Dan. 8:16, Dan. 9:21)
Gabriel, "Voimakas mieheni on Jumala" tai "Jumala on minun voimakas mieheni", erittäin yleinen nyky-Israelissa (2 % naisia)

Danielin näyssä enkeliruhtinaan nimi; UT:ssa Gabriel ilmestyy sekä pappi Sakarialle että Marialle (Luuk. 1:19, 26). Juutalaisen apokalyptisessa kirjallisuudessa Gabriel on yksi seitsemästä pääenkelistä. Allekirjoittaneen käsityksen mukaan Gabriel on kuitenkin ennalta oleva eli pre-eksistentti Kristus.

Katso H6N Gabriel, <https://genfibeta.weebly.com/h6n-gabriel.html>

6. MUITA SANOJA

גִּבְבָּר גִּבְבָּר *dzabar* mask. (arab.)

1. NHL nyrkkimies, väkivaltainen tappelija, huligaani

גבור גְבוּר *gvur* mask.

1. PBH voima, valta, **strenght, power** (Sir. 44:3)

גְבוּרָה

גיבורי גְבוּרִי *gibori* adj.

1. NH sankarillinen, **heroic, heroical**

שֵׁישׁ בּוֹ גְבוּרָה שֵׁישׁ בּוֹ גְבוּרָה, הֵרֹאִי הֵרֹאִי

גיבוריות גְבוּרִיּוֹת *giborijut* fem.

1. NH sankarillisuus, **heroism**

הֵרֹאִיּוֹת הֵרֹאִיּוֹת

מַעֲשֵׂה-גְבוּרָה נוֹעֲזֹת מַעֲשֵׂה גְבוּרָה נוֹעֲזֹת

גבירוקרטיה גְבִירוֹקְרָטִיָּה *gvirokratja* fem.

1. NH rahavalta, plutokratia, **government by the wealthy, plutocracy**

שְׁלֵטוֹן-עֲשִׂירִים שְׁלֵטוֹן עֲשִׂירִים,

פְּלוֹטוֹקְרָטִיָּה פְּלוֹטוֹקְרָטִיָּה

גבירות גְבִירוֹת *gvirut* fem.

1. MH herruus, **dominion**

אֲדָנוּת אֲדָנוּת

2. MH rikkaus, **wealth, richness**

עֲשִׂירוֹת עֲשִׂירוֹת

גבירי גְבִירִי *gviri* adj.

1. MH rikas, varakas, **rich, wealthy**
2. NH rikkaalle sopiva, **befitting a wealthy person**

גְּבִירִיּוֹת *gvirijut* fem.

1. NH rikkaiden elämä, **way of rich people**

גַּבַּר גְּבִיר *gaver* mask.

1. NH (mus.) diatonisen sävelasteikon viides sävel

גֹּבֵר גְּבִיר *gover* mask.

1. NH kasvu, **increase**

גְּבִירָא *gavra* mask. (aram. st. det.)

1. PBH mies, **man, male**
2. NH mieskunto, **virility**

גַּבְרָבַר גְּבִירָבַר *gvarbar* {*gvarvar*} mask.

1. NH miehekkyyttään osoittava nuorukainen, **young braggart, teenager playing "the man"**

גְּבִירוֹת *gavrut* fem.

1. NH miehekkyyks, mieheys, maskuliinisuus, mieskunto, **manhood, manliness, masculinity, virility**

גְּבִירִי *gavri* adj.

1. NH miehekäs, maskuliininen, mieskuntoinen, **manly, masculine, viril**

גְּבִירִיּוֹת *gavrijut* fem.

1. NH miehekkyyks, mieheys, mieskunto, maskuliinisuus, **manhood, manliness, virility, masculinity**

גְּבִירִית *gavrit* adj., adv.

1. NH kukkomainen, **cock-like, like a rooster**
2. NH kukkoilevasti, kukkomaisesti, **like a cock**

גַּבְרָן *gavran* mask.

1. NH miehisyys, viriliteetti, **manhood, virility**

גברנות גְּבֻרָנוּת *gavranut* fem.

1. NH miehistyminen, **entering the state of manhood**

גברני גְּבֻרָנִי *gavrani* adj.

1. MH miehekäs, miehuullinen, miesmäinen, **manly, manlike**

גברתן גְּבֻרָתָן *gvartan* adj., mask.

1. PBH miehekäs, vahva, voimakas, kelpo, **manly, strong, valid, valiant**
 2. PBH voimamies, ammattin. **strongman**
 3. NH tappelupukari, pelottelija, **bully, browbeater**

גברתנות גְּבֻרָתָנוּת *gvartanut* fem.

1. NH miehekkyys, voimakkuus, **manliness, strenght**
 2. NH tappeleminen, **bullying**

גברתני גְּבֻרָתָנִי *gvartani* adj.

1. NH voimakas, vahva, mieskuntoinen, **strong, viril**
 2. NH tappeleva, **bully**

הגבר הַגְּבֵר *hegber* mask. verbaalisubst. (hif.)

1. NH vahvistus, suurennus, laajentaminen, suurentaminen,
amplification, strenghtening, reinforcement

הגברה הַגְּבָרָה *hagbara* fem. verbaalisubst. (hif.)

1. NH vahvistaminen, voimistaminen, lujittaminen, **strenghtening, reinforcement, amplification,**

התגברות הַתְּגַבְרוּת *hitgabrut* fem. verbaalisubst. (hitp.)

1. NH voittaminen, voitolle pääseminen, **victory**
 2. NH vahvistuminen, **overcoming, strenghtening**
 3. NH lisääntyminen, **increase**

מגבר מגבר *magber* mask.

1. NH vahvistin, **amplifier, booster**

מוגבר מוגבר *mugbar* adj. (huf. partis.)

1. NH vahvistettu, laajennettu, lisätty, **strengthened, amplified, increased, intensified**

תגבור תגבור *tigbur* mask. verbaalisubst. (tif.)

1. NH vahvistaminen, **reinforcement, supplement**

תגבורת תגבורת *tigboret* fem. verbaalisubst. (pa.)

1. MH nousu, lisäys, kasvu, **rise, increase, supplement**
2. NH vahvistaminen, lujittaminen, **reinforcement**

7. MUITA NIMIÄ

גבירה גבירה *Gvira* henk. fem. NH Gvira, "kuningatar, valtiatar"

גברא גברא *Gavra* henk. mask. NH Gavra, "voimakas mies" (aram.)

גברי גברי *Gavri* henk. mask. NH Gavri, Gavrielin (Gabriel) lempinimi, harvinainen annettuna nimenä

גבריאלה גבריאלה *Gavriela* henk. fem. NH Gavriela (Gabriela), yleinen naisennimi

גבריה גבריה *Gvarja* henk. NH Gvarja, "Herran mies" (aram.)

גבריהו גבריהו *Gvarjahu* henk. NH Gvarjahu, "Herran mies" (aram.)

Gibraltar-nimi ei johdu juuresta *gavar*. Se on muunnos arabiankielisestä nimestä *Dzebel al Tarik*, "Tarikin vuori".

8. SANAT RAAMATUN ARAMEASSA

גְבוּרָה *gvura* fem. (2x, A9120, Dan. 2:20, 23) voima = BH גְבוּרָה

גִּבּוֹר *gvar* mask. (21x, A9121) mies = BH גִּבּוֹר

גִּבּוֹר *gibar* mask. (1x, A9122, Dan. 3:20) voimakas mies = BH גִּבּוֹר

9. SANOJA MUISSA KIELISSÄ

Katso ME gavar, <https://genfibeta.weebly.com/me-gbr.html>

10. KRISTUS-SAARNAA

Gever – voittoa Sankari

Gever-sana on ladattu täyteen voimaa: sanajuuri "*gavar*" tarkoittaa: olla voimakas, urhoollinen, sankarillinen, voittoa.

Juuressa on myös läsnä merkitys "peittää", se on "peittää voimalla", suom. "peitota". Peittämiseen liittyy vahvasti syntien peittäminen (hepr. *kafar*) eli sovittaminen, joka kuuluu samaan juurisanueeseen *gavar*-juuren kanssa.

Nuoruus ei myöskään ole sanasta kaukana – nuorta miestä tarkoittavien kohtien lisäksi se esiintyy kerran (Job 3:3) myös merkityksessä "vastasyntynyt poikalapsi".

Gever on yksi Herramme nimistä. Se kertoo siitä, kuinka hän, taivaan Sankari (*gever*), tuli vastasyntyneeksi poikalapseksi (*gever*) Betlehemin seimeen. Ja ennen kaikkea, hän urhoollisesti nuorena miehenä (*gever*) taisteli voitokkaasti perkelettä vastaan Golgatan ristillä ja voitti!